

УДК 351.779.07:005.591.4:303.4](477)

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

Ю.В.Дідок,*Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України*

Стаття присвячена дослідженню ставлення експертів з питань ветеринарної медицини до процесу реформування системи державних органів ветеринарної медицини в Україні. Висвітлено результати експертного опитування, проведеного в 2017 р. серед керівників вищої і середньої ланки науково-дослідних установ, закладів вищої освіти, територіальних органів державного управління в галузі ветеринарної медицини (загальна кількість опитаних – 112 осіб). У процесі дослідження з'ясовано негативне ставлення експертів до процесу реформування: на відсутність потреби у реформуванні вказали 48% усіх опитаних. Установлено незадовільну оцінку загального стану системи державних органів ветеринарної медицини, яку відзначили 47% респондентів. Визначено основні фактори, які перешкоджають ефективній роботі органів державної ветеринарної служби в Україні, серед яких на недостатнє фінансування вказали 63% опитаних, на відсутність необхідних повноважень – 53%, на недосконалість законодавства з питань ветеринарної медицини – 50%, на проведення необґрунтованих змін у структурі системи державних органів ветеринарної медицини – 43%. Із метою проведення ефективного реформування державної ветеринарної служби в Україні рекомендовано розробити національну стратегію розвитку галузі ветеринарної медицини.

Ключові слова: система державних органів ветеринарної медицини, реформування органів виконавчої влади, експертне опитування, державне управління, ветеринарна медицина.

REFORMING SYSTEM OF GOVERNMENT AUTHORITIES OF VETERINARY MEDICINE IN UKRAINE: SOCIOLOGICAL DIMENSION

Yu.V.Didok,*Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

The paper is devoted to research into the attitude of veterinary medicine experts to reforming the system of government authorities of veterinary medicine in Ukraine. The results of 2017 expert poll conducted among the top- and mid-level managers of research institutions, higher educational establishments, territorial public administration bodies of veterinary medicine (the total number of respondents – 112) have been presented. In the course of research, the negative attitude of experts to reform process has been revealed: the lack of necessity for reform was mentioned by 48% of all the respondents. The general state of the system of government authorities of veterinary medicine has been assessed as inadequate, which was indicated by 47% of the respondents. The main factors impeding effective functioning of the government authorities of veterinary medicine in Ukraine have been identified, among them: insufficient financing, pointed out by 63% of the respondents; lack of the necessary authority – 53%; shortcomings of the veterinary medicine laws – 50%; delivery of groundless changes within the structure of the system of the government authorities of veterinary medicine – 43% of the respondents. With the aim of implementing effective reform of the state veterinary service in Ukraine, it is recommended to work out a national strategy of veterinary medicine development.

Key words: system of government authorities of veterinary medicine, reforming executive authorities, expert poll, public administration, veterinary medicine.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Однією з центральних проблем сучасної державно-управлінської науки є підвищення ефективності державного управління в системі органів виконавчої влади різних рівнів і галузевої спрямованості. Система органів державної ветеринарної медицини є важливим елементом національної безпеки держави та безпосередньо пов'язана із такими сферами, як: сільське господарство, охорона здоров'я, охорона довкілля, промисловість, що переробляє продукти тваринництва і сировину такого походження;

торгівля тваринами та продуктами тваринництва; транспорт, зайнятий у перевезеннях тварин і тваринницької продукції; зовнішньоекономічна діяльність (імпорт та експорт об'єктів державного ветеринарно-санітарного нагляду).

Від ефективності функціонування системи державних органів ветеринарної медицини залежить епідемічне благополуччя населення, екологічний стан території країни, якість і безпечність продовольчої продукції, економічний розвиток галузі тваринництва, експортний сільськогосподарський потенціал держави. Розв'язання проблеми підвищення ефективності державного

© Дідок Ю.В., 2018

управління в системі органів державного управління ветеринарною медициною сприяє вирішенню важливих соціальних завдань щодо охорони здоров'я населення країни, збереження його генофонду, забезпечення продовольчої безпеки населення шляхом гарантування якості й безпечності продовольчої продукції, охорони території держави від занесення збудників небезпечних інфекційних хвороб, що є спільними для людей і тварин [1; 2]. У зв'язку з цим розгляд питань реформування державної служби ветеринарної медицини в сучасних умовах набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. Розв'язання проблеми підвищення ефективності державного управління в системі державних органів ветеринарної медицини в Україні започатковано в працях Ю.Чабанової [3], І.Довганя [4]. Питанням організації ветеринарної справи, державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, забезпечення благополучної ситуації щодо хвороб тварин присвячені роботи П.Вербицького [5], П.Достоєвського [6], В.Горжєєва [7], А.Льченка [8], Ю.Косенка [9] та ін. Державно-управлінські аспекти забезпечення продовольчої безпеки населення та розвитку державної аграрної політики розглядаються в роботах Т.Лозинської [10], П.Саблука [11], О.Фурдичка [12] та ін.

Формулювання цілей (мети) статті. Метою статті є з'ясування ставлення експертів до процесу реформування системи державних органів ветеринарної медицини в Україні, оцінювання загального стану цієї системи та виявлення чинників, що впливають на ефективність її функціонування, визначення основних перешкод в діяльності органів державної ветеринарної служби шляхом експертного опитування.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Сьогодні в Україні ситуація щодо контролю небезпечних хвороб тварин у цілому є незадовільною, що негативно позначається на економічному стані тваринництва і всієї аграрної галузі [13]. Упродовж останніх трьох років різко погіршилася ситуація щодо африканської чуми свиней* (далі – АЧС). З 1996 по 2012 рр. в Україні це захворювання не реєструвалося, проте

* АЧС (хвороба Монтгомері) – одна із найбільш небезпечних хвороб свиней, що набула поширення в європейських країнах, є обов'язковою для реєстрації у Всесвітній організації охорони здоров'я тварин [14]. Характеризується високою смертністю та завдає значних економічних збитків тваринництву, зумовлених відсутністю вакцини, запровадженням спеціального режиму для господарств, витратами на проведення моніторингових та діагностичних досліджень, організацією профілактичних і ліквідаційних заходів у разі загрози чи виникнення хвороби та торговельними обмеженнями, що запроваджуються для недопущення її поширення.

існував постійний ризик ускладнення через періодичні спалахи цієї хвороби в країнах Європи. За даними Держпродспоживслужби, у період з 2012 по 2015 рр. на території України було зареєстровано 36 неблагополучних пунктів АЧС, упродовж 2017 р. – 127 випадків (станом на 25 жовтня 2017 р.) і загалом 275 – за період 2012–2017 рр. У 2018 р. на території різних областей України зареєстровано нові неодноразові випадки АЧС [15].

Згідно зі ст. 7 Закону України “Про ветеринарну медицину” реалізація завдань щодо захисту тварин та населення від збудників і хвороб тварин здійснюється державними органами ветеринарної медицини та їх посадовими особами [2].

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” впродовж 2015–2017 рр. в Україні відбулося реформування системи державних органів ветеринарної медицини [16]. Зокрема, було створено Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба):

– постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2015 р. № 667 затверджено Положення про Держпродспоживслужбу України [17];

– постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1092 утворено територіальні органи Держпродспоживслужби України [18];

– наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12 квітня 2017 р. № 209 затверджено Положення про Головне управління Держпродспоживслужби в області, в місті Києві [19].

Центральні й територіальні органи Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, Державної інспекції з питань захисту прав споживачів та Державної санітарно-епідеміологічної служби України були ліквідовані шляхом їх приєднання до відповідних органів Держпродспоживслужби України [20].

Наслідком проведеного реформування є зміни, що відбулися впродовж 2016–2017 рр. у правовому і структурно-функціональному забезпеченні системи державних органів ветеринарної медицини на центральному та територіальному рівнях: внесення змін до Закону України “Про ветеринарну медицину” [2], скасування повноважень і реорганізація структурної побудови.

З метою оцінювання ефективності процесу реформування державної ветеринарної служби, здійсненого в Україні в 2015–2017 рр., нами було проведено експертне опитування серед керівників структурних підрозділів науково-дослідних

установ та закладів вищої освіти України (завідувачі кафедр, завідувачі лабораторій, директори науково-дослідних інститутів, ректори університетів, їх заступники – науково-педагогічні працівники), а також керівників управлінь ветеринарної медицини в районах, начальників районних лікарень ветеринарної медицини, директорів районних і міжрайонних лабораторій ветеринарної медицини, керівників структурних підрозділів Держпродспоживслужби України (державні службовці та працівники державних установ). Загальна кількість опитаних становила 112 осіб, з яких більша половина респондентів – 58 осіб (51,79% до всіх опитаних) були державними службовцями і перебували на державній службі на момент проведення опитування.

Мета опитування полягала у з'ясуванні експертної думки та аналізу процесу реформування системи державних органів ветеринарної медицини України. Основними завданнями опитування були: оцінка загального стану та визначення основних труднощів у роботі органів державної ветеринарної служби України; з'ясування ставлення фахівців галузі до процесу реформування.

Під час проведення опитування респондентам було запропоновано надати оцінку загального стану системи органів державної ветеринарної служби в Україні: 47% опитаних надали негативні оцінки і тільки 31% респондентів оцінили її стан як позитивний (рис. 1).

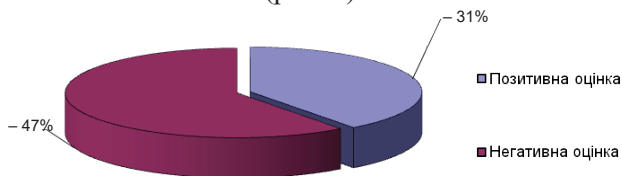

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як Ви оцінюєте загальний стан системи органів державної ветеринарної медицини в Україні?”

За результатами проведеного опитування (рис. 2) основними факторами, що заважають ефективній роботі органів державної ветеринарної служби в Україні, є недостатнє фінансове забезпечення (63% всіх опитаних), відсутність повноважень, необхідних для ефективного виконання завдань ветеринарної медицини (53%) та недосконалість законодавства з питань ветеринарної медицини (50%). Проведення необґрунтованих змін у структурі органів системи державної ветеринарної медицини є основною перешкодою у роботі органів державної ветеринарної служби для 43% респондентів.

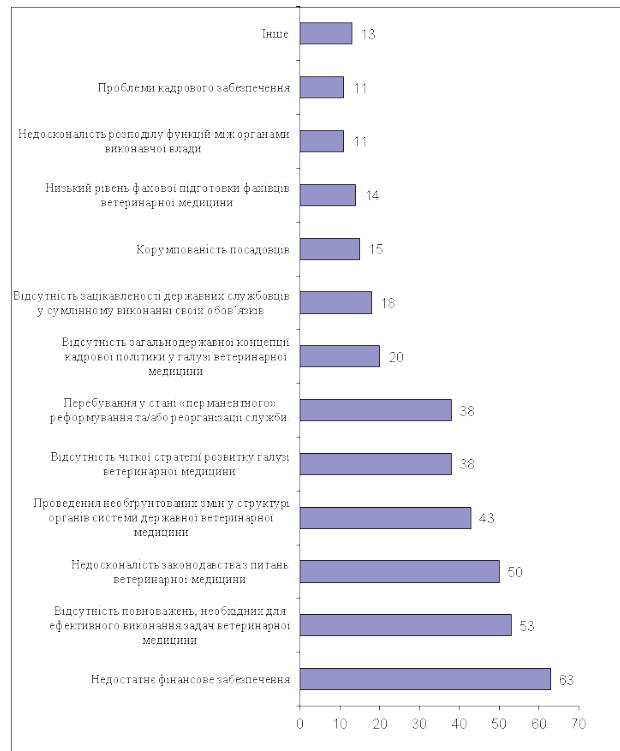

Рис. 2. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Що, на Вашу думку, заважає ефективній роботі органів державної ветеринарної служби в Україні?”

Майже половина опитаних респондентів вважають, що існуюча система органів державної ветеринарної медицини не мала потреби у реформуванні шляхом приєднання до Держпродспоживслужби України. На це вказали 48% (рис. 3). Тільки 20% опитаних зазначили, що реформування все ж таки необхідно здійснювати. Майже третина респондентів (28% опитаних) не мають упевненості в потребі проведення вищезазначених реформуваль.

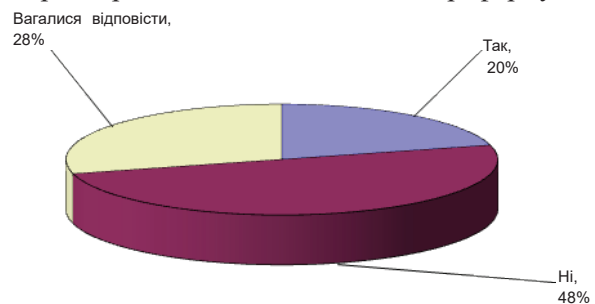
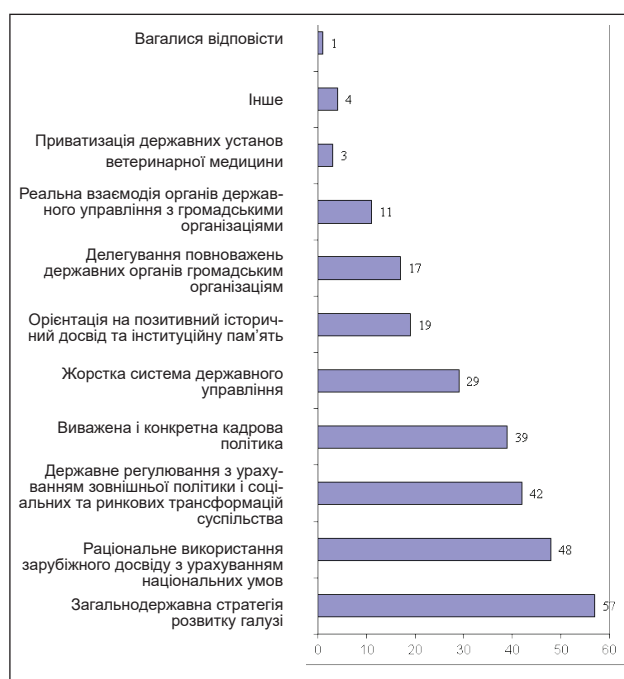

Рис. 3. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Чи має потребу існуюча система органів державної ветеринарної медицини у реформуванні шляхом приєднання до Держпродспоживслужби України?”

Основними факторами, що спричинили необхідність проведення реформування системи орга-

нів державної ветеринарної служби в Україні, на думку респондентів, є необхідність адаптації законодавства України з питань ветеринарної медицини до законодавства ЄС (цю позицію виділили 61% опитаних) та політична ситуація (41%). На відсутність стратегії розвитку галузі ветеринарної медицини вказали 38% опитаних. Непривабливий імідж ветеринарних фахівців (посадовців) серед населення (8%) та активність громадських організацій (4%), на думку респондентів, мало впливають на необхідність проведення реформування системи органів державної ветеринарної медицини.

Що ж потрібно для проведення ефективного реформування органів державної ветеринарної служби в Україні? За результатами проведеного опитування (рис. 4), насамперед, має бути сформована загальнодержавна стратегія розвитку галузі (на це вказали 57% опитаних). Також потрібно раціонально використовувати зарубіжний досвід з урахуванням національних умов (48%) і необхідним є державне регулювання з урахуванням зовнішньої політики і соціальних та ринкових трансформацій суспільства (42%).

Рис. 4. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як Ви вважаєте, що потрібно для проведення ефективного реформування органів державної ветеринарної служби в Україні?”

Висновки та перспективи подальших досліджень. Упродовж 2015–2017 рр. в Україні відбулося реформування системи державних органів ветеринарної медицини шляхом ліквідації

Держветфітослужби та її територіальних органів і створення Держпродспоживслужби України. Проведення реорганізаційних заходів призвело до погіршення епізоотичної ситуації щодо сказу, АЧС, сальмонельозу, про що свідчить реєстрація спалахів даних гостроінфекційних хвороб тварин на території України протягом 2015–2018 рр. Це справляє негативний вплив на навколишнє середовище, призводить до значних економічних втрат у тваринництві та погіршення експортного потенціалу держави, підвищує ризик виникнення хвороб, що є спільними для людей і тварин, а також свідчить про незадовільний стан вирішення завдань держави в галузі ветеринарної медицини за напрямом забезпечення захисту здоров'я тварин.

Результати соціологічного опитування, проведеного в 2017 р. з метою з'ясування експертної думки щодо процесу реформування системи державних органів ветеринарної медицини в Україні, свідчать про незадовільну оцінку експертами загального стану системи державних органів ветеринарної медицини (47% опитаних) та негативне ставлення до процесу реформування (на відсутність потреби у реформуванні шляхом приєднання до Держпродспоживслужби України вказали 48% опитаних, невпевненість у потребі проведення вищезазначених реформувальних заходів висловили 28%).

На думку більшості респондентів, необхідність проведення реформування системи органів державної ветеринарної служби в Україні була спричинена адаптацією законодавства України з питань ветеринарної медицини до законодавства ЄС (61%) та політичною ситуацією в країні (41%), що свідчить про вплив факторів зовнішнього середовища на розвиток ветеринарної галузі.

До основних факторів, що заважають ефективній роботі органів державної ветеринарної служби в Україні, експертами було віднесено: недостатнє фінансове забезпечення (63%); відсутність необхідних повноважень (53%); недосконалість законодавства з питань ветеринарної медицини (50%); проведення необґрунтованих змін у структурі системи державних органів ветеринарної медицини (43%).

Для проведення ефективного реформування системи державних органів ветеринарної медицини в Україні експерти вважають необхідним розробити загальнодержавну стратегію розвитку галузі ветеринарної медицини (57%), а також рекомендують раціонально використовувати зарубіжний досвід державного управління ветеринарною медициною з урахуванням національних умов (48%) та здійснювати державне регулювання галузі ветеринарної медицини з урахуванням зовнішньої політики і соціальних та ринкових трансформацій суспільства (42%).

Подальші наукові розвідки слід спрямовувати на аналіз функцій державних органів ветеринар-

ної медицини на предмет відповідності покладеним на них завданням.

Список використаних джерел

1. Дідок Ю. В. Особливості об'єктно-суб'єктних відносин у сфері державного управління ветеринарною медициною [Електронний ресурс] / Ю. В. Дідок // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2010. – Вип. 2 (5). – Режим доступу: [http://dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02\(5\)/10dyvuvvm.pdf](http://dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02(5)/10dyvuvvm.pdf).
2. Про ветеринарну медицину [Електронний ресурс] : Закон України (редакція від 04 квіт. 2018 р.). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2498-12/page>.
3. Чабанова Ю. В. Кадровий потенціал державних службовців Управління ветеринарної медицини в Харківській області [Електронний ресурс] / Ю. В. Чабанова // Актуал. проблеми держ. упр. – 2008. – № 2. – С. 204–211. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2008_2_28.
4. Довгань В. І. Державне управління в галузі ветеринарної медицини: теорія та практика : [монографія] / В. І. Довгань. – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2012. – 388 с.
5. Вербицький П. Щодо національної програми контролю залишків у продуктах тваринного походження: завдання та шляхи реалізації / П. Вербицький, Ю. Косенко, І. Коцюмбас // Ветеринар. медицина України. – 2002. – № 5. – С. 9.
6. Достоевський П. Етапи реформування та становлення державної ветеринарної медицини України / П. Достоевський, В. Хоменко // Ветеринар. медицина України. – 2001. – № 8. – С. 8–11.
7. Горжеєв В. М. Удосконалення законодавства – віхи розвитку ветеринарної медицини України / В. М. Горжеєв // Ветеринар. медицина України. – 2002. – № 2. – С. 5.
8. Ільченко А. Законодавче забезпечення служби ветеринарної медицини в контексті євроінтеграції України до міжнародних товариств / А. Ільченко // Ветеринар. медицина України. – 2005. – № 7. – С. 3–5.
9. Косенко М. Міжнародна гармонізація вимог до реєстрації ветеринарних препаратів / М. Косенко, Ю. Косенко // Ветеринар. медицина України. – 2001. – № 2. – С. 10.
10. Лозинська Т. М. Експертна оцінка наслідків впливу держави на розвиток продовольчого ринку [Електронний ресурс] / Т. М. Лозинська // Теорія та практика держ. упр. – 2009. – Вип. 1. – С. 217–225. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2009_1_35.
11. Саблук П. Аграрна складова в економічних реформах України [Електронний ресурс] / П. Саблук // Вісн. НАН України. – 2001. – № 2. – С. 43–59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2001_2_6.
12. Фурдичко О. І. Якість і безпечність сільськогосподарської продукції в контексті продовольчої безпеки України / О. І. Фурдичко, О. С. Дем'янюк // Агро-екол. журн. – 2014. – № 1. – С. 7–13.
13. Дідок Ю. В. Особливості системи контролю і моніторингу безпечності та якості продовольчої продукції

References

1. Didok, Yu.V. (2010), "Features of object-subjective relations in the field of public administration of veterinary medicine", *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia: Zbirnyk naukovykh prats'* [Online], vol. 2 (5), available at: [http://dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02\(5\)/10dyvuvvm.pdf](http://dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02(5)/10dyvuvvm.pdf) (Accessed 19 April 2018).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine "On veterinary medicine", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2498-12/page> (Accessed 19 April 2018).
3. Chabanova, Yu.V. (2008), "Personnel potential of public servants of the veterinary medicine department in Kharkiv region", *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia*, [Online], vol. 2, pp. 204–211, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2008_2_28 (Accessed 19 April 2018).
4. Dovhan', V.I. (2012), *Derzhavne upravlinnia v haluzi veterynarnoi medytsyny: teoriia ta praktyka* [Public administration in the field of veterinary medicine: theory and practice], Khmelnytsky University of Management and Law, Khmelnytsky, Ukraine.
5. Verbyts'kyj, P., Kosenko, Yu. and Kotsiumbas, I. (2002), "As regards the national program for monitoring residues in products of animal origin: objectives and implementation modalities", *Veterynarna medytsyna Ukrainy*, vol. 5, p. 9.
6. Dostoiev's'kyj, P., and Khomenko, V. (2001), "Stages of reform and establishment of state veterinary medicine of Ukraine", *Veterynarna medytsyna Ukrainy*, vol. 8, pp. 8–11.
7. Horzheiev, V.M. (2002), "Improving legislation – milestones in the development of veterinary medicine in Ukraine", *Veterynarna medytsyna Ukrainy*, vol. 2, p. 5.
8. Il'chenko, A. (2005), "Legislative support of veterinary medicine service in the context of European integration of Ukraine to international partnerships", *Veterynarna medytsyna Ukrainy*, vol.7, pp. 3–5.
9. Kosenko, M. and Kosenko, Yu. (2001) "International harmonization of requirements for the registration of veterinary medicines", *Veterynarna medytsyna Ukrainy*, vol. 2, p. 10.
10. Lozinska, T.M. (2009), "An expert estimation of consequences state influencing on food market development", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, [Online], vol. 1, pp. 217–225, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2009_1_35, (Accessed 19 April 2018).
11. Sabluk, P. (2001), "Agrarian component in economic reforms in Ukraine", *Visnyk Natsional'noi akademii nauk Ukrainy*, [Online], vol. 2, pp. 43–59, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2001_2_6, (Accessed 19 April 2018).
12. Furdychko, O.I. and Dem'ianiuk, O.S. (2014), "Quality and safety of agricultural products in the context of Ukraine's food security", *Ahroekolohichnyj zhurnal*, vol. 1, pp. 7–13.

- в Україні / Ю. В. Дідок // Теорія і практика державного управління : зб. наук. пр. – Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2016. – Вип. 3(54). – С. 101–106. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2016-3/doc/2/02.pdf>.
14. Infection with African swine fever virus [Chapter 15.1.] / Terrestrial Animal Health Code, 26th Edition. – OIE, 2017. – Режим доступу: http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_asf.htm.
  15. Епізоотична ситуація на території України [Електронний ресурс] // Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів. – Режим доступу: http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Epizootichna_Situatsiya_Na_Teritorii_Ukraini/52/.
  16. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.
  17. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 02 верес. 2015 р. № 667 // Офіц. вісн. України від 22 верес. 2015 р. № 73. – Ст. 2402. – С. 44.
  18. Про утворення територіальних органів Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 груд. 2015 р. № 1092. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1092-2015-%D0%BF>.
  19. Про затвердження Положення про Головне управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в області, в місті Києві : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12 квіт. 2017 р. № 209 // Офіц. вісн. України від 23 черв. 2017 р. – № 49. – Ст. 1534. – С. 233.
  20. Дідок Ю. В. Реформування системи забезпечення якості та безпечності продовольчої продукції в Україні: ризики та загрози [Електронний ресурс] / Ю. В. Дідок // Держ. будівництво. – 2016. – № 2. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/2/03.pdf>.
  13. Didok, Yu. V. (2016), “The features of system of control and monitoring of food products safety and quality in Ukraine”, *Teoriia i praktyka derzhavnoho upravlinnia: Zbirnyk naukovykh prats'*, [Online], vol. 3 (54), available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2016-3/doc/2/02.pdf>, (Accessed 19 April 2018).
  14. Terrestrial Animal Health Code (2017), “Infection with African swine fever virus”, *OIE, 26th Edition*, available at: http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_asf.htm, (Accessed 19 April 2018).
  15. State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection (2018), “Epizootic situation on the territory of Ukraine”, available at: http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Epizootichna_Situatsiya_Na_Teritorii_Ukraini/52/, (Accessed 23 March 2018).
  16. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Resolution “On optimization of the system of central executive authorities”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua>, (Accessed 19 April 2018).
  17. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution “On approval of the Regulation on the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection”, *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 73, p. 2402.
  18. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution “On the formation of territorial bodies of the State Service for Food Safety and Consumer Protection”, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1092-2015-%D0%BF>, (Accessed 19 April 2018).
  19. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine (2017), Order “On approval of the Regulation on the Main Department of the state service of Ukraine for food safety and consumer protection in the region, in the city of Kiev”, *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 49, p. 1534.
  20. Didok, Yu. V. (2016), “The reforming of food products safety and quality system in Ukraine: risks and threats”, *Derzhavne budivnytstvo*, [Online], vol. 2, available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/2/03.pdf>, (Accessed 19 April 2018).

Дідок Юлія Валентинівна,

кандидат ветеринарних наук, доцент, професор кафедри державного управління, Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України, 61001, Україна, м. Харків, пр. Московський, 75

Цитування: Дідок Ю. В. Реформування системи державних органів ветеринарної медицини в Україні: соціологічний вимір / Ю. В. Дідок // Вісн. НАДУ. Серія “Державне управління”. – 2018. – № 4 (91). – С. 137–142.

Стаття надійшла: 22.10.2018

Схвалено до друку: 09.11.2018

Didok, Yuliya V.,

Ph.D in Veterinary Sciences, Associate Professor, Professor of Public Administration Chair, Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, 75, Moskovsky Ave., Kharkiv, 61001, Ukraine
Email: yuliyadidok@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3364-115X

Citation: Didok, Yu.V. (2018). Reformuvannia systemy derzhavnykh orhaniv veterynarnoi medytsyny v Ukraini: sotsiologichnyi vymir [Reforming system of government authorities of veterinary medicine of Ukraine: sociological dimension]. *Bulletin of the NAPA, Series “Public Administration”*, 4 (91), 137–142.

Article arrived: 22.10.2018

Accepted: 09.11.2018